

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/104/2024
Identifikačné číslo spisu:	7621202774
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7621202774.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Mgr. E. G., narodenej XX. E. XXXX, P., B. XXXX/X, právne zastúpenej advokátom Mgr. Karolom Gregom, IČO: 42385423, Svät, Štúrova 101, proti žalovanej E. M., narodenej XX. D. XXXX, H. XXX, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou AK Berčo, s.r.o., IČO: 54329281, Spišská Nová Ves, J. Hanulu 19, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod č. k. 16C/31/2021-547 o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. júna 2024 č. k. 6Co/76/2023-657, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. decembra 2022 č. k. 16C/31/2021-547 určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou v podiele 1/1 k celku nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v k. ú. H., obec H., okres J. F. R. a sú zapísané na Liste vlastníctva č. XXX vedenom Okresným úradom J. F. R., katastrálny odbor, a to rodinného domu súp. č. XXX, postaveného na pozemku - parcele registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape pod parcelným číslom XXX, a pozemkov - parciel registra „C“ evidovaných na katastrálnej mape, ako parcela číslo XXX, druh pozemku: Zastavaná plocha a nádvorie o výmere 726 m², parcela číslo XXX, druh pozemku: Záhrada o výmere 584 m², a parcela číslo XXX/X, druh pozemku: Záhrada o výmere 333 m² (výrok I.) a rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie rozhodol tak o žalobe doručenej súdu dňa 04. júna 2021, ktorú odôvodnila žalobkyňa tým, že je dcérou žalovanej a jej nebohého manžela pána C. M.. Dňa 03. júna 2002 uzatvorila ako obdarovaná so žalovanou a jej manželom ako darcami darovaciu zmluvu a zmluvu o zriadení vecného bremena, podľa ktorej predmetom darovania boli vyššie uvedené nehnuteľnosti, a zároveň zriadenie vecného bremena in personam v prospech žalovanej a jej manžela spočívajúceho v práve doživotného bývania a užívania uvedených nehnuteľností. Napriek snahe žalobkyne a jej manžela sa o žalovanú starať a pomáhať jej, žalovaná sa rozhodla dožadovať vrátenia darovaných nehnuteľností

prostredníctvom výzvy na vrátenie daru zo dňa 12. februára 2021. Z uvedenej výzvy vyplynulo, že dôvodom k takémuto kroku žalovanej mala byť zmena v správaní sa žalobkyne k žalovanej po smrti nebohého manžela žalovanej a zároveň aj otca žalobkyne, kedy si žalobkyňa mala od žalovanej vymieniť, aby táto uhrádzala polovicu nákladov za energie, ako aj všetky náklady za spotrebovanú vodu. Obsah výzvy podrobnejšie zhrnul súd prvej inštancie v bode 3. odôvodnenia svojho rozsudku. Na predmetnú výzvu na vrátenie daru žalobkyňa reagovala odpoveďou, v ktorej skutočnosti vo výzve uvedené poprela. Žalovaná podala návrh na zápis vlastníckeho práva k 1 nehnuteľností záznamom na čo Okresný úrad J. F. R., katastrálny odbor začal „záznamové konanie s označením Z - XXXX/XXXX“. Žalobkyňa v reakcii na predmetné záznamové konanie adresovala uvedenému okresnému úradu svoje vyjadrenie zo dňa 14. apríla 2021, v ktorom vyslovila svoj nesúhlas s takýmto prevodom. Uvedený okresný úrad doručil žalobkyni výzvu na doloženie listiny - žaloby o neplatnosť právneho úkonu darcu o vrátenie daru s upozornením že bez takejto listiny inak vykoná predmetný záznam a žalovanú zapíše ako spoluvlastníčku nehnuteľností. K skutkovým tvrdeniam uvedeným vo výzve na vrátenie daru žalobkyňa uviedla, že tieto sú nepravdivé alebo krajne zavádzajúce, a všetky ich popiera. V ďalšom poukázala na pasáže písomných vyjadrení žalobkyňou oslovených osôb na preukázanie jej tvrdení.

1.2. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 628 ods. 1, 2, § 630, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 112 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len Občiansky zákonník).

1.3. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a žalovanú zaviazal povinnosťou zaplatiť náhradu trov konania žalobkyni v rozsahu zodpovedajúcom pomeru jej úspechu v tomto spore, čo v danom prípade znamenalo v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 11. júna 2024 č. k. 6Co/76/2023-657 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2.1. Odvolací súd prejednal odvolanie žalovanej z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), g) a h) CSP) a dospel k záveru, že tieto neboli naplnené a odvolanie žalovanej nie je dôvodné. Odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku za vecne správny, na základe čoho ho odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Na žalovanej bolo dôkazné bremeno, aby preukázala existenciu dôvodov, ktoré by ju oprávňovali požadovať vrátenie daru, toto však bremeno neunesla, nakoľko nepreukázala také správanie žalobkyne, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny.

2.2. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 v spojení § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP tak, že keďže žalovaná nebola v odvolacom konaní úspešná, nárok na náhradu trov odvolacieho konania jej nevznikol. Žalobkyni odvolací súd priznal nárok na náhradu trov v plnom rozsahu.

3. Žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) podala voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľka zdôraznila, že podáva dovolanie proti tej časti výroku I. rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa nároku na náhradu trov odvolacieho konania a proti výroku II. rozsudku odvolacieho súdu, ktorým priznal žalobkyni proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Podľa jej názoru sa sudy vôbec nevysporiadali s tým, či sú alebo nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by procesne úspešnej strane nárok na náhradu trov konania nepriznal. Na základe uvedeného dovolateľka označila napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za zmätočný, keďže týmto procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Poukázala na ustanovenie § 257 CSP a na s ním súvisiacu už ustálenú judikaturu dovolacieho súdu (sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010, sp. zn. 3MCdo/46/2012), podľa ktorej predmetné ustanovenie nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (svojevôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Za rovnako výrazný prvok nepreskúmateľnosti a nejasnosti úvahy odvolacieho súdu mala dovolateľka to, že potvrdil rozhodnutia o náhrade trov konania, pričom súd prvej inštancie

rozhodoval o trovách konania s oporou v ustanovení § 255 CSP bez toho, aby sa akokoľvek vysporiadal s obligatórnou povinnosťou skúmať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Uviedla, že uvedené platí o to viac, že dôvody hodné osobitného zreteľa podľa jej názoru vyplývajú priamo z obsahu súdneho spisu a dovolaciemu súdu priblížila, že je osobou vysokého veku, ku dňu doručenia rozsudku odvolacieho súdu mala 86 rokov. Jej jediným príjmom je starobný dôchodok vo výške 650 eur mesačne, z ktorého uhrádza svoje životné náklady a vlastní podiel nepatrnej hodnoty - je drobnou podielníčkou v pozemkovom spoločenstve na H. - Urbariátne lesy a pasienkové spoločenstvo H. - pozem. spol. Je tiež nesporné, že dovolateľka je vo veľmi zlom zdravotnom stave (fyzickom aj psychickom), na ktorom sa podľa nej podpísalo významnou mierou aj správanie žalobkyne a jej manžela. Dovolateľka aktuálne vzhľadom na jej zdravotný stav vyžaduje celodennú odbornú starostlivosť. Nedisponuje žiadnymi úsporami ani majetkom, dovolateľka sa logicky domnievala, že sa žalobkyňa o ňu adekvátne postará vzhľadom na to, že jej darovala svoj dom. V prípade, že by musela dovolateľka z dôchodku musela ešte platiť trovy konania, toto by viedlo k zníženiu jej schopnosti uhrádzať nevyhnutné poplatky v domove dôchodcov zo svojho starobného dôchodku, čo by boli nútené kompenzovať ďalšie deti dovolateľky, keďže nepredpokladá, že žalobkyňa by bola ochotná sa na týchto nákladoch podieľať. V prílohe dovolania dovolateľka predložila cenník domova dôchodcov, v ktorom má záujem sa umiestniť. Dodala, že nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalobkyni jej finančné pomery zásadným spôsobom neovplyvní, keďže žalobkyňa rodinný dom s pozemkami (predmet konania) darovala svojmu manželovi a spolu vlastní byt v Košiciach.

3.2. Dovolateľka vzhľadom na uvedené dovolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil v tej časti výroku I., ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa nároku na náhradu trov konania a tiež vo výroku II. rozsudku odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň dovolaciemu súdu navrhla, aby jej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že podľa jej názoru odvolací súd rozhodol správne pokiaľ ide o potvrdenie výroku rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, pretože neexistoval dôvod na nepriznanie náhrady trov konania žalobkyni v zmysle § 257 CSP. Dovolaciemu súdu navrhla, aby dovolanie žalovanej ako nedôvodné zamietol a žalovanú zaviazal žalobkyni nahradiť trovy dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 4/2011).

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

10. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľky, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti (bod 3.1.).

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Dovolateľkou namietaná vada zmätočnosti konania v zmysle § 420 písm. f) CSP mala spočívať v zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu v tej časti výroku I. rozsudku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa nároku na náhradu trov konania a v časti výroku II. rozsudku odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o trovách odvolacieho konania a priznal žalobkyni proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Podľa jej názoru sa odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, vôbec nevysporiadal s tým, či sú alebo nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by procesne úspešnej strane nárok na náhradu trov konania nepriznal. Podstata dovolacej argumentácie dovolateľky tak spočíva v tom, že namietala neaplikovanie ustanovenia § 257 CSP zo strany súdov nižších inštancií - jednak v rámci konania pred súdom prvej inštancie, ako aj v rámci odvolacieho konania. Na základe uvedeného dovolateľka označila napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za zmätočný, keďže týmto procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Argumentovala tiež tým, že

dôvody hodné osobitného zreteľa (ktorých existencia je podmienkou pre aplikáciu predmetného ustanovenia zo strany súdu) podľa jej názoru vyplývali priamo z obsahu súdneho spisu. V dovolaní zároveň priblížila, že je osobou vysokého veku, ku dňu doručenia rozsudku odvolacieho súdu mala 86 rokov.

14. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolací súd konštatoval v uznesení veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 29. septembra 2021 sp. zn. 1VObd/2/2021: „Rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania.“ Obdobný názor k danej otázke prípustnosti vyjadril dovolací súd aj v odôvodneniach ďalších svojich rozhodnutí (tu porovnaj napríklad 4Cdo/155/2020, 2Cdo/89/2020, 9Cdo/68/2021).

15. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v bode 75. vyplýva, že o trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Uvedené dôvodil tým, že žalovaná (dovolatelka) nebola v odvolacom konaní úspešná, preto jej nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, takýto nárok však vznikol úspešnej žalobkyni. Súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 a 2 CSP tak a žalovanú (dovolatelku) zaviazal povinnosťou zaplatiť náhradu trov konania žalobkyni v rozsahu zodpovedajúcom pomeru jej úspechu v tomto spore, čo v danom prípade znamenalo v plnom rozsahu. Z uvedeného je tak dovolaciemu súdu zrejmé, že odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie ustanovenie § 257 CSP pri rozhodovaní v predmetnej veci neaplikovali.

16. Aj napriek tomu, že si je dovolací súd vedomý vyššie uvedeného, na tomto mieste považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

17. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne.

18. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejma), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

19. Vychádzajúc z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd konštatuje, že odvolací súd v

zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, teda aj vrátane výroku o trovách konania. Podľa názoru dovolacieho súdu, odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku podrobne vysporiadal so všetkými odvolacími dôvodmi žalovanej (dovolateľky), ktoré uplatnila podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), g) a h) CSP. Pokiaľ však ide o dovoláciu námietku týkajúcu sa neaplikovania ustanovenia § 257 CSP v otázke posúdenia nároku na náhradu trov konania, dovolací súd, po dôkladnom preskúmaní obsahu spisového materiálu, konštatuje, že túto dovolateľka v odvolaní neuplatnila.

20. V tomto prípade ide o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelým (*vigilantibus iura scripta sunt*). Ak žalovaná dovoláciu námietku, zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania, riadne neuplatnila v odvolacom konaní, nemôže takúto námietku dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario).

21. Z uvedeného možno urobiť záver, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

22. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

23. Dovolací súd na tomto mieste zároveň akcentuje, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu procesu rigoróznejšieho a odborne náročnejšieho typického v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 a § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a dôvodoch, na ktorom bolo reálne založené. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v odvolacom konaní.

24. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

25. Vzhľadom na to, že dovolateľka nedôvodne namieta existenciu procesnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobkyni, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.